

Rozkład materiału i plan dydaktyczny: OBLICZA GEOGRAFII 3, zakres rozszerzony

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
I. Zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski					
1. 2.	Położenie i obszar Polski. Regiony fizycznogeograficzne	<ul style="list-style-type: none"> • położenie fizycznogeograficzne, matematyczne i geopolityczne Polski • konsekwencje położenia Polski • powierzchnia Polski • granice Polski • sąsiedzi Polski • wyłączna strefa ekonomiczna, wody terytorialne, morskie wody wewnętrzne • regiony fizycznogeograficzne Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy położenia fizycznogeograficznego Polski • przedstawia charakterystyczne cechy położenia matematycznego Polski i podaje współrzędne geograficzne najdalej wysuniętych punktów na podstawie mapy • podaje cechy położenia geopolitycznego Polski • ocenia konsekwencje położenia fizycznogeograficznego, matematycznego i geopolitycznego Polski • opisuje granice Polski i wymienia jej sąsiadów • przedstawia obszary morskie wchodzące w skład terytorium Polski • przedstawia podział Polski na regiony fizycznogeograficzne na podstawie mapy tematycznej 	PP XIV.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy ogólnogeograficzne • analiza map ogólnogeograficznych Europy i Polski – cechy położenia fizycznogeograficznego Polski • analiza mapy ogólnogeograficznej – charakterystyczne cechy położenia matematycznego Polski i współrzędne geograficzne najdalej wysuniętych punktów • praca z tekstem podręcznika – cechy położenia geopolitycznego Polski • dyskusja dydaktyczna – konsekwencje położenia fizycznogeograficznego, matematycznego i geopolitycznego Polski • analiza mapy ogólnogeograficznej – charakterystyczne cechy terytorium Polski oraz jej granice na lądzie i na morzu • praca ze słownikiem geograficznym – wyłączna strefa ekonomiczna, wody terytorialne, morskie wody wewnętrzne • analiza mapy tematycznej – podział Polski na regiony fizycznogeograficzne

3. 4.	Budowa geologiczna Polski	<ul style="list-style-type: none"> • Polska na tle jednostek tektonicznych Europy • jednostki tektoniczne Polski • najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia budowę geologiczną Polski na tle struktur geologicznych Europy • uzasadnia stwierdzenie, że Polska odznacza się skomplikowaną budową geologiczną • wymienia i opisuje jednostki tektoniczne występujące na obszarze Polski i regionu, w którym mieszka, na podstawie mapy • omawia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski na podstawie tabeli stratygraficznej 	PP XIV.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • tabele stratygraficzne • plansze dydaktyczne • praca z mapą tematyczną – budowa geologiczna Polski na tle struktur geologicznych Europy • dyskusja dydaktyczna – geologiczne położenie Polski na kontynencie europejskim • praca z mapą tematyczną – jednostki tektoniczne na obszarze Polski i regionu, w którym mieszka uczeń • analiza tabeli stratygraficznej – najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski
5.	Surowce mineralne Polski	<ul style="list-style-type: none"> • podział surowców mineralnych • formy złóż mineralnych • rozmieszczenie głównych surowców mineralnych Polski • gospodarcze znaczenie ważniejszych surowców mineralnych występujących w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział surowców mineralnych • wyjaśnia uwarunkowania tworzenia się i występowania złóż mineralnych • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia surowców mineralnych w Polsce • wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych surowców mineralnych Polski • omawia znaczenie gospodarcze głównych surowców mineralnych Polski 	PP XIV.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane surowcami mineralnymi Polski • plansze dydaktyczne • praca z tekstem podręcznika – podział surowców mineralnych • dyskusja dydaktyczna – geologiczne i klimatyczne uwarunkowania tworzenia się i występowania złóż mineralnych • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia surowców mineralnych w Polsce • analiza mapy tematycznej – rozmieszczenie głównych surowców mineralnych Polski • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia surowców mineralnych • dyskusja dydaktyczna – gospodarcze znaczenie ważniejszych surowców mineralnych występujących w Polsce

6. 7.	Ukształtowanie powierzchni Polski. Zlodowacenia	<ul style="list-style-type: none"> • cechy ukształtowania powierzchni Polski • krzywa hipsograficzna Polski • czynniki wpływające na ukształtowanie powierzchni Polski • pasy rzeźby terenu • zlodowacenia w Polsce i ich zasięg • krajobraz młodoglacjalny i krajobraz staroglacjalny • formy rzeźby polodowcowej i ich rozmieszczenie na obszarze Polski • wpływ klimatu peryglacjalnego na rzeźbę Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy ukształtowania powierzchni Polski • analizuje krzywą hipsograficzną Polski • wymienia czynniki wpływające na ukształtowanie powierzchni Polski • charakteryzuje pasy rzeźby terenu i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej • omawia zlodowacenia na obszarze Polski oraz ich zasięgi • podaje różnice między krajobrazem staroglacjalnym a krajobrazem młodoglacjalnym • wymienia formy rzeźby polodowcowej i omawia ich rozmieszczenie na obszarze Polski na podstawie mapy tematycznej • omawia wpływ klimatu peryglacjalnego na rzeźbę Polski 	PP XIV.4 PR XIII.1 PR XIII.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym Polski • plansze dydaktyczne • praca z mapą ogólnogeograficzną – cechy ukształtowania powierzchni Polski • analiza krzywej hipsograficznej – charakterystyczne cechy ukształtowania pionowego powierzchni Polski • dyskusja dydaktyczna – czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski – pasowość rzeźby terenu Polski • analiza mapy tematycznej – zasięgi zlodowaceń na obszarze Polski • dyskusja dydaktyczna – wpływ zlodowaceń na rzeźbę powierzchni Polski • burza mózgów – różnice między krajobrazem staroglacjalnym a krajobrazem młodoglacjalnym • analiza mapy tematycznej – występowanie form polodowcowych na obszarze Polski • praca z tekstem podręcznika – procesy zachodzące na obszarach występowania klimatu peryglacjalnego
----------	--	---	---	------------------------------------	--

8. 9.	Klimat Polski	<ul style="list-style-type: none"> • cechy klimatu Polski • pory roku w Polsce • czynniki kształtujące klimat Polski • masy powietrza kształtujące pogodę w Polsce • zróżnicowanie klimatyczne Polski • zróżnicowanie przestrzenne temperatury powietrza, opadów atmosferycznych, okresu wegetacyjnego i wiatrów w Polsce • gospodarcze konsekwencje długości trwania okresu wegetacyjnego w Polsce • bryza dzienna i bryza nocna 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy klimatu Polski na podstawie map klimatycznych i klimatogramów • wyjaśnia różnice między astronomicznymi, kalendarzowymi i klimatycznymi porami roku • charakteryzuje czynniki kształtujące klimat Polski na podstawie map i klimatogramów • przedstawia wpływ mas powietrza na pogodę w Polsce • analizuje zróżnicowanie klimatyczne Polski • omawia zróżnicowanie przestrzenne temperatury powietrza, opadów atmosferycznych, okresu wegetacyjnego i wiatrów w Polsce • ocenia gospodarcze konsekwencje długości trwania okresu wegetacyjnego w różnych regionach Polski • wyjaśnia mechanizm powstawania bryzy dziennej i bryzy nocnej 	PP XIV.5 PP XIV.6	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • plansze dydaktyczne • analiza map klimatycznych – cechy klimatu Polski • burza mózgów – różnice między astronomicznymi, kalendarzowymi i klimatycznymi porami roku • analiza map tematycznych – czynniki kształtujące klimat Polski • praca z tekstem podręcznika – wpływ mas powietrza na pogodę w Polsce • dyskusja dydaktyczna – zróżnicowanie przestrzenne temperatury powietrza, opadów atmosferycznych, okresu wegetacyjnego i wiatrów w Polsce • dyskusja dydaktyczna – gospodarcze konsekwencje długości trwania okresu wegetacyjnego w różnych regionach Polski • praca z tekstem podręcznika – mechanizm powstawania bryzy dziennej i bryzy nocnej
----------	---------------	---	--	----------------------	--

10.	Zasoby wodne Polski. Sieć rzeczna	<ul style="list-style-type: none"> • zasoby wodne Polski • obszary nadwyżek i niedoborów wody w Polsce • przyczyny niedoborów wody w Polsce • cechy sieci rzecznej w Polsce • przyczyny i rodzaje powodzi w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zasoby wodne Polski • wskazuje obszary nadwyżek i niedoborów wody w Polsce • opisuje przyczyny niedoborów wody w Polsce • przedstawia cechy i zróżnicowanie sieci rzecznej Polski • podaje przyczyny powstawania powodzi w Polsce • wymienia rodzaje powodzi występujących w Polsce 	PP XIV.7 PP XIV.9	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym Polski • plansze dydaktyczne • dyskusja dydaktyczna – zasoby wodne Polski • praca z tekstem podręcznika i mapą tematyczną – obszary nadwyżek i niedoborów wody w Polsce • mapa mentalna – przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach Polski • dyskusja dydaktyczna – przykłady gospodarczych i społecznych konsekwencji niedoboru wody w Polsce • analiza map tematycznych – cechy i zróżnicowanie sieci rzecznej Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną – obszary w Polsce o największej gęstości sieci rzecznej • praca z mapą ogólnogeograficzną – zlewiska i dorzecza głównych rzek Polski • dyskusja dydaktyczna – powódzie w Polsce, ich przyczyny i rodzaje
-----	-----------------------------------	---	---	----------------------	--

11.	Jeziora w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • rozmieszczenie jezior w Polsce • najmniejsze i największe jeziora w Polsce • typy genetyczne jezior w Polsce • znaczenie jezior • sztuczne zbiorniki wodne i ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozmieszczenie jezior w Polsce • wskazuje na mapie najmniejsze i największe jeziora w Polsce • charakteryzuje główne typy genetyczne jezior Polski na wybranych przykładach • omawia znaczenie jezior w Polsce • przedstawia typy sztucznych zbiorników wodnych i podaje ich przykłady • wskazuje lokalizację największych sztucznych zbiorników w Polsce • omawia funkcje sztucznych zbiorników w Polsce 	PP XIV.8	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa ogólnogeograficzna Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski – przestrzenne rozmieszczenie jezior w Polsce • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski – najmniejsze i największe jeziora w Polsce • praca z tekstem podręcznika – główne typy genetyczne jezior Polski na wybranych przykładach • praca z tekstem podręcznika – funkcje i rozmieszczenie sztucznych zbiorników na obszarze Polski • praca z tekstem podręcznika – przyrodnicze, społeczne i gospodarcze znaczenie jezior oraz sztucznych zbiorników wodnych w Polsce
12.	Środowisko przyrodnicze Morza Bałtyckiego	<ul style="list-style-type: none"> • cechy Morza Bałtyckiego • linia brzegowa Morza Bałtyckiego i typy wybrzeży występujące w jej obrębie • geneza Morza Bałtyckiego • zasolenie i temperatura wód Bałtyku • flora i fauna Bałtyku • stan środowiska Morza Bałtyckiego i formy jego ochrony 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy Morza Bałtyckiego na podstawie mapy tematycznej • charakteryzuje linię brzegową i typy wybrzeży Morza Bałtyckiego • omawia genezę Morza Bałtyckiego na podstawie map tematycznych • omawia zróżnicowanie zasolenia i temperatury powierzchniowej warstwy wód Bałtyku • opisuje florę i faunę Bałtyku • przedstawia i ocenia stan środowiska przyrodniczego wód Bałtyku • omawia formy ochrony Morza Bałtyckiego 	PP XVI.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa ogólnogeograficzna • praca z mapą tematyczną – cechy Morza Bałtyckiego, linia brzegowa i typy wybrzeży występujące w jej w obrębie • analiza map tematycznych – geneza Morza Bałtyckiego • analiza mapy tematycznej – właściwości fizyczne Morza Bałtyckiego: zasolenie i temperatura wód • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na temperaturę wód powierzchniowych Morza Bałtyckiego • praca z tekstem podręcznika – flora i fauna Bałtyku • praca z materiałem źródłowym – stan środowiska przyrodniczego wód Bałtyku • praca z tekstem podręcznika – formy ochrony Morza Bałtyckiego
13.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				

II. Związki między elementami środowiska

14.	Zróżnicowanie środowiska Tatr	<ul style="list-style-type: none"> • położenie i obszar Tatr • podział Tatr • budowa geologiczna Tatr • wpływ procesów zewnętrznych na rzeźbę Tatr • formy rzeźby wysokogórskiej • wody powierzchniowe w Tatrach • odrębność klimatyczna Tatr • piętra klimatyczno-roślinne w Tatrach • świat zwierząt w Tatrach • działalność człowieka w Tatrach 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie i obszar Tatr • przedstawia podział Tatr na podstawie mapy • omawia budowę geologiczną Tatr na podstawie schematu • omawia wpływ procesów zewnętrznych na rzeźbę Tatr • charakteryzuje formy rzeźby wysokogórskiej na podstawie infografiki • przedstawia formy krasu powierzchniowego i podziemnego w Tatrach • opisuje wody powierzchniowe w Tatrach • omawia czynniki wpływające na odrębność klimatyczną Tatr • charakteryzuje piętra klimatyczno-roślinne w Tatrach na podstawie schematu • opisuje świat zwierząt w Tatrach • charakteryzuje działalność człowieka w Tatrach • porównuje środowisko Tatr Wysokich ze środowiskiem Tatr Zachodnich 	PR XIII.1 PR XIII.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne i mapa ogólnogeograficzna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym wybranych regionów Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną – położenie i obszar Tatr • praca z mapą tematyczną – podział Tatr • analiza schematu – budowa geologiczna Tatr • dyskusja dydaktyczna – wpływ procesów zewnętrznych na rzeźbę Tatr • praca z tekstem podręcznika – formy krasu powierzchniowego i podziemnego w Tatrach • analiza infografiki – formy rzeźby wysokogórskiej • praca z mapą tematyczną – wody powierzchniowe w Tatrach • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na odrębność klimatyczną Tatr • analiza schematu – piętra klimatyczno-roślinne w Tatrach • portfolio – świat zwierząt w Tatrach • mapa mentalna – porównanie środowiska Tatr Wysokich ze środowiskiem Tatr Zachodnich • dyskusja dydaktyczna – działalność człowieka w Tatrach
15.					

<p>16. 17.</p>	<p>Charakterystyka środowiska Sudetów, Bieszczad i Gór Świętokrzyskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • cechy krajobrazu gór średnich i niskich • Bieszczady – góry fałdowe (budowa geologiczna) • fauna i flora Bieszczad • wody powierzchniowe Bieszczad • Sudety – góry zrębowe (budowa geologiczna) • klimat i roślinność Sudetów • sieć rzeczna Sudetów • podział Sudetów • Góry Świętokrzyskie – góry niskie • cechy środowiska geograficznego Gór Świętokrzyskich 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy krajobrazu gór średnich i niskich • omawia budowę geologiczną Bieszczad jako przykładu gór fałdowych • omawia florę i faunę Bieszczad • charakteryzuje wody powierzchniowe Bieszczad • omawia budowę geologiczną Sudetów jako przykładu gór zrębowych • wymienia cechy klimatu górskiego w Sudetach • podaje charakterystyczne cechy sieci rzecznej w Sudetach • przedstawia podział Sudetów na podstawie mapy ogólnogeograficznej • charakteryzuje krajobraz gór niskich • omawia cechy środowiska geograficznego Gór Świętokrzyskich 	<p>PR XIII.1 PR XIII.3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne i mapa ogólnogeograficzna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym wybranych regionów Polski • dyskusja dydaktyczna – cechy krajobrazu gór średnich i niskich • analiza mapy geologicznej – budowa geologiczna Bieszczad jako przykładu gór fałdowych • mapa mentalna – flora i fauna Bieszczad • analiza mapy geologicznej – budowa geologiczna Sudetów jako przykładu gór zrębowych • dyskusja dydaktyczna – cechy klimatu górskiego w Sudetach • analiza schematu – granice pięter klimatyczno-roślinnych w Sudetach • analiza mapy ogólnogeograficznej – charakterystyczne cechy sieci rzecznej w Sudetach • analiza mapy ogólnogeograficznej – podział Sudetów • praca z tekstem podręcznika – krajobraz gór niskich • dyskusja dydaktyczna – cechy środowiska geograficznego Gór Świętokrzyskich
--------------------	--	---	--	--------------------------------	--

<p>18. 19.</p>	<p>Wpływ budowy geologicznej na środowisko wyżyn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • położenie i obszar pasa wyżyn • dzieje geologiczne pasa wyżyn • zróżnicowanie środowiska przyrodniczego pasa wyżyn 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie i obszar pasa wyżyn • omawia dzieje geologiczne wyżyn na podstawie map tematycznych • opisuje środowisko przyrodnicze Wyżyny Śląskiej • omawia rzeźbę krasową Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • charakteryzuje najważniejsze cechy środowiska Niecki Nidziańskiej • charakteryzuje cechy rzeźby Wyżyny Lubelskiej i Rostocza • wykazuje związki i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego wyżyn • omawia wpływ czynników przyrodniczych na działalność gospodarczą człowieka w pasie wyżyn 	<p>PR XIII.1 PR XIII.4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne i mapa ogólnogeograficzna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym wybranych regionów Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną – położenie i obszar pasa wyżyn • analiza mapy tematycznej – dzieje geologiczne wyżyn • dyskusja dydaktyczna – środowisko przyrodnicze Wyżyny Śląskiej • praca z podręcznikiem – rzeźba krasowa Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • dyskusja dydaktyczna – najważniejsze cechy środowiska Niecki Nidziańskiej • dyskusja dydaktyczna – cechy rzeźby Wyżyny Lubelskiej i Rostocza • dyskusja dydaktyczna – związki i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego wyżyn • portfolio – wpływ czynników przyrodniczych na działalność gospodarczą człowieka w pasie wyżyn
--------------------	--	--	--	--------------------------------	---

20. 21.	Wpływ zlodowaceń na środowisko nizin	<ul style="list-style-type: none"> • położenie i obszar nizin • wpływ zlodowaceń na środowisko przyrodnicze nizin • budowa geologiczna nizin a występowanie surowców mineralnych i wód głębinowych • wody powierzchniowe nizin • zróżnicowanie klimatyczne nizin • użytkowanie terenu w pasie nizin i występująca tam roślinność 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie i podział nizin na podstawie mapy ogólnogeograficznej • przedstawia utwory powierzchniowe i rzeźbę nizin • charakteryzuje cechy środowiska przyrodniczego nizin • omawia wpływ budowy geologicznej nizin na występowanie surowców mineralnych i wód głębinowych • omawia cechy wód powierzchniowych nizin • charakteryzuje zróżnicowanie klimatyczne nizin • omawia użytkowanie terenu w pasie nizin i występującą tam roślinność • podaje główne cechy krajobrazu nizin na przykładzie Niziny Śląskiej 	PR XIII.1 PR XIII.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne i mapa ogólnogeograficzna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym wybranych regionów Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną – położenie i obszar nizin • dyskusja dydaktyczna – utwory polodowcowe i rzeźba nizin • dyskusja dydaktyczna – cechy środowiska przyrodniczego nizin • analiza porównawcza – krajobraz Niziny Mazowieckiej a krajobraz Niziny Południowowielkopolskiej • praca z tekstem podręcznika – wpływ budowy geologicznej nizin na występowanie surowców mineralnych i wód głębinowych • praca z mapą ogólnogeograficzną – cechy wód powierzchniowych nizin • praca z tekstem podręcznika – zróżnicowanie klimatyczne nizin • praca z tekstem podręcznika – użytkowanie terenu w pasie nizin i występująca tam roślinność
------------	--------------------------------------	--	--	------------------------	---

22.	Wpływ zlodowaceń na środowisko pojezierzy	<ul style="list-style-type: none"> • granice i podział pojezierzy • cechy środowiska przyrodniczego pojezierzy • wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy • cechy rzeźby młodoglacjalnej w pasie pojezierzy • wody powierzchniowe w pasie pojezierzy • warunki klimatyczne • gleby, roślinność i użytkowanie terenu na pojezierzach 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia granice i podział pojezierzy • przedstawia cechy środowiska przyrodniczego pojezierzy • omawia zlodowacenia na obszarze pojezierzy • omawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy • opisuje formy rzeźby młodoglacjalnej pasa pojezierzy na podstawie infografiki • omawia cechy wód powierzchniowych pasa pojezierzy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia najważniejsze cechy klimatu pasa pojezierzy • omawia gleby i roślinność pasa pojezierzy • charakteryzuje użytkowanie terenu na pojezierzach 	PR XIII.1 PR XIII.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne i mapa ogólnogeograficzna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym wybranych regionów Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną – granice i podział pojezierzy • praca z tekstem podręcznika – cechy środowiska przyrodniczego pojezierzy • praca z tekstem podręcznika – zlodowacenia na obszarze pojezierzy • dyskusja dydaktyczna – wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy • analiza schematu – cechy rzeźby młodoglacjalnej w pasie pojezierzy • analiza mapy ogólnogeograficznej – cechy wód powierzchniowych pasa pojezierzy • analiza map tematycznych – cechy klimatyczne pasa pojezierzy • analiza map tematycznych – gleby i roślinność pasa pojezierzy • analiza map tematycznych – użytkowanie terenu na pojezierzach
23.					

24. 25.	Zróżnicowanie rzeźby pobraży Bałtyku	<ul style="list-style-type: none"> • granice pasa pobraży • różnorodność krajobrazów pobraży • podział pobraży i charakterystyka głównych regionów tego pasa • rzeźba polskiego wybrzeża • typy wybrzeży (wybrzeże niskie i wybrzeże wysokie) • powstawanie mierzei i klifu • klimat pobraży • Żuławy Wiślane • wody powierzchniowe • działalność człowieka w pasie pobraży 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg granic pasa pobraży • prezentuje zróżnicowanie krajobrazowe pobraży • omawia podział pobraży i zróżnicowanie rzeźby tego pasa • opisuje przebieg linii brzegowej • wymienia charakterystyczne cechy wybrzeży niskich i wybrzeży wysokich • omawia powstawanie mierzei i klifu na podstawie schematów • opisuje wpływ Bałtyku na klimat pobraży • opisuje etapy powstawania delty Wisły na obszarze Żuławy Wiślanej • omawia wody powierzchniowe pasa pobraży • omawia wpływ środowiska przyrodniczego na gospodarowanie w pasie pobraży 	PR XIII.1 PR XIII.6 PR XIII.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne i mapa ogólnogeograficzna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym wybranych regionów Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną – granice pasa pobraży • praca z mapą ogólnogeograficzną – podział pobraży • dyskusja dydaktyczna – zróżnicowanie rzeźby pobraży Bałtyku • dyskusja dydaktyczna – charakterystyczne cechy rzeźby polskiego wybrzeża • praca z mapą tematyczną – charakterystyczne cechy wybrzeży niskich i wybrzeży wysokich • analiza schematów – powstawanie mierzei i klifu • dyskusja dydaktyczna – wpływ Bałtyku na klimat pobraży • analiza schematu – etapy powstawania delty Wisły na obszarze Żuławy Wiślanej • analiza mapy ogólnogeograficznej – wody powierzchniowe pasa pobraży • mapa mentalna – wpływ środowiska przyrodniczego na gospodarowanie w pasie pobraży
26.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Związki między elementami środowiska</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
III. Krajobrazy Polski					

27.	Zróżnicowanie krajobrazów	<ul style="list-style-type: none"> • krajobraz i jego elementy • podział krajobrazów ze względu na czynnik, który w największym stopniu wpłynął na ich wygląd • krajobraz harmonijny i jego cechy • podział krajobrazów ze względu na rzeźbę terenu • funkcje krajobrazów • zagrożenia, ochrona i stan zachowania krajobrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie krajobrazu • wymienia elementy krajobrazu • podaje czynniki wpływające na wygląd krajobrazu • wyjaśnia, czym są krajobrazy przyrodnicze i krajobrazy kulturowe • podaje przykłady krajobrazów wyróżnionych ze względu na stopień przekształcenia środowiska • porównuje krajobrazy przyrodnicze z krajobrazami kulturowymi • omawia cechy krajobrazu harmonijnego • przedstawia podział krajobrazów ze względu na rzeźbę terenu • charakteryzuje funkcje krajobrazów • przedstawia zagrożenia krajobrazów oraz działania człowieka na rzecz ich ochrony 	<p>PR XIV.1 PR XIV.2 PR XIV.3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • praca ze słownikiem geograficznym i dyskusja dydaktyczna – krajobraz, elementy krajobrazu • praca z tekstem podręcznika – czynniki wpływające na wygląd krajobrazu • dyskusja dydaktyczna – przykłady krajobrazów wyróżnionych ze względu na stopień przekształcenia środowiska • dyskusja dydaktyczna – porównanie krajobrazów przyrodniczych z krajobrazami kulturowymi • praca z tekstem podręcznika – cechy krajobrazu harmonijnego • praca z tekstem podręcznika – podział krajobrazów ze względu na rzeźbę terenu • dyskusja dydaktyczna – funkcje krajobrazów • portfolio – zagrożenia krajobrazów oraz działania człowieka na rzecz ich ochrony
28.	Krajobrazy przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> • krajobrazy przyrodnicze • typy krajobrazów przyrodniczych i ich cechy • podtypy krajobrazów przyrodniczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są krajobrazy przyrodnicze • wymienia typy krajobrazów przyrodniczych występujące w Polsce (krajobrazy wód powierzchniowych, krajobrazy bagienno-łąkowe, krajobrazy leśne, krajobrazy murawowe, krajobrazy górskie występujące ponad górną granicą lasów) i podaje ich cechy • charakteryzuje wybrane typy i podtypy krajobrazów przyrodniczych 	<p>PR XIV.1 PR XIV.2 PR XIV.3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie • praca ze słownikiem geograficznym – krajobrazy przyrodnicze • praca z tekstem podręcznika i dyskusja dydaktyczna – typy krajobrazów przyrodniczych (krajobrazy wód powierzchniowych, krajobrazy bagienno-łąkowe, krajobrazy leśne, krajobrazy murawowe, krajobrazy górskie występujące ponad górną granicą lasów) i ich cechy • dyskusja dydaktyczna – charakterystyka wybranych typów i podtypów krajobrazów przyrodniczych

29.	Krajobrazy kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> • krajobrazy kulturowe • cechy krajobrazów kulturowych • typy krajobrazów kulturowych • krajobrazy przyrodniczo-kulturowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są krajobrazy kulturowe • wymienia typy krajobrazów kulturowych i podaje ich charakterystyczne cechy • charakteryzuje wybrane krajobrazy kulturowe (krajobrazy wiejskie, krajobrazy podmiejskie i rezydencjalne, krajobrazy małomiasteczkowe, krajobrazy wielkomiejskie, krajobrazy przemysłowe, krajobrazy górnicze, krajobrazy komunikacyjne) • wymienia typy krajobrazów kulturowych występujące w regionie, w którym mieszka 	PR XIV.1 PR XIV.2 PR XIV.3 PR XIV.4	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie • praca ze słownikiem geograficznym – krajobrazy kulturowe • praca z tekstem podręcznika – typy krajobrazów kulturowych i ich charakterystyczne cechy • portfolio – wybrane krajobrazy kulturowe (krajobrazy wiejskie, krajobrazy podmiejskie i rezydencjalne, krajobrazy małomiasteczkowe, krajobrazy wielkomiejskie, krajobrazy przemysłowe, krajobrazy górnicze, krajobrazy komunikacyjne) • burza mózgów – typy krajobrazów kulturowych występujące w regionie, w którym mieszka uczeń
30.	Promocja i ochrona walorów krajobrazów Polski	<ul style="list-style-type: none"> • krajoznawstwo • promocja walorów krajobrazowych • organizacje krajoznawcze w Polsce • system promocji turystycznej Polski w kraju i za granicą • ochrona walorów krajobrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie krajoznawstwa • przedstawia działania podejmowane w ramach promocji walorów krajobrazowych • wymienia organizacje krajoznawcze w Polsce i podaje ich główne cele • omawia system promocji turystycznej Polski w kraju i za granicą na podstawie schematu • wymienia najważniejsze działania Polskiej Organizacji Turystycznej • wyjaśnia, na czym polega ochrona walorów krajobrazowych i podaje przykłady działań podejmowanych w jej ramach 	PR XIV.4 PR XIV.5 PR XIV.6	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie • praca ze słownikiem geograficznym – krajoznawstwo • dyskusja dydaktyczna – promocja walorów krajobrazowych • praca z tekstem podręcznika – organizacje krajoznawcze w Polsce i ich główne cele • analiza schematu – system promocji turystycznej Polski w kraju i za granicą • praca z tekstem podręcznika – najważniejsze zadania Polskiej Organizacji Turystycznej • dyskusja dydaktyczna – ochrona walorów krajobrazowych i przykłady działań podejmowanych w jej ramach
31.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Krajobrazy Polski</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				

IV. Ludność i urbanizacja w Polsce

32.	Liczba ludności Polski i jej zmiany	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej • wskaźnik dynamiki zmian liczby ludności Polski • podział administracyjny Polski • regionalne zróżnicowanie dynamiki zmian liczby ludności • prognozy demograficzne • skutki depopulacji 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej na podstawie danych statystycznych • oblicza wskaźnik dynamiki zmian liczby ludności Polski • analizuje trójstopniowy podział administracyjny Polski na podstawie map • omawia regionalne zróżnicowanie dynamiki zmian liczby ludności Polski na podstawie danych statystycznych • analizuje prognozy demograficzne na podstawie mapy tematycznej • przedstawia skutki depopulacji w Polsce • proponuje działania przeciwdziałające depopulacji w Polsce 	PP XV.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z potencjałem ludnościowym Polski • analiza danych statystycznych – zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej • ćwiczenia obliczeniowe – wskaźnik dynamiki zmian liczby ludności Polski • analiza map – trójstopniowy podział administracyjny Polski • praca z danymi statystycznymi – regionalne zróżnicowanie dynamiki zmian liczby ludności Polski • praca z mapą tematyczną – prognozy demograficzne • dyskusja dydaktyczna – skutki depopulacji w Polsce • burza mózgów – propozycje działań przeciwdziałających depopulacji w Polsce
-----	-------------------------------------	---	---	---------	--

<p>33. 34.</p>	<p>Struktura demograficzna ludności Polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przyrost naturalny ludności Polski i jego zmiany • współczynnik przyrostu naturalnego • przestrzenne zróżnicowanie przyrostu naturalnego • zachowania prokreacyjne Polaków i ich przestrzenne zróżnicowanie • wpływ uwarunkowań społeczno-kulturowych na zachowania prokreacyjne Polaków • wpływ uwarunkowań polityki prorodzinnej państwa na zachowania prokreacyjne Polaków • struktura ludności według wieku • wskaźnik starości demograficznej • struktura ludności według płci • współczynnik feminizacji • piramida płci i wieku ludności Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny zmian przyrostu naturalnego ludności Polski od II wojny światowej • oblicza współczynnik przyrostu naturalnego • analizuje zmiany współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce na podstawie wykresu • omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego na podstawie mapy tematycznej • omawia przestrzenne zróżnicowanie zachowań prokreacyjnych Polaków • analizuje zmiany współczynnika dzietności w Polsce i jego zróżnicowanie przestrzenne na podstawie mapy i wykresu • wykazuje wpływ uwarunkowań społeczno-kulturowych na zachowania prokreacyjne Polaków • przedstawia działania państwa podejmowane w ramach polityki prorodzinnej i ich wpływ na zachowania prokreacyjne Polaków • omawia strukturę ludności według wieku na podstawie wykresu • przedstawia przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika starości demograficznej • podaje przyczyny starzenia się polskiego społeczeństwa • analizuje strukturę ludności według płci • przedstawia zróżnicowanie współczynnika feminizacji w wybranych grupach wiekowych w całej Polsce i w poszczególnych województwach na podstawie mapy i wykresu 	<p>PP XV.2 PP XV.3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z potencjałem ludnościowym Polski • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmian przyrostu naturalnego ludności Polski od II wojny światowej • ćwiczenia obliczeniowe – współczynnik przyrostu naturalnego • analiza wykresu – współczynnik przyrostu naturalnego w Polsce • analiza mapy tematycznej – przestrzenne zróżnicowanie przyrostu naturalnego • analiza mapy tematycznej i wykresu – współczynnik dzietności w Polsce • dyskusja dydaktyczna – wpływ uwarunkowań społeczno-kulturowych na zachowania prokreacyjne Polaków • praca z tekstem podręcznika – działania rządu podejmowane w ramach polityki prorodzinnej i ich wpływ na zachowania prokreacyjne Polaków • analiza wykresu – struktura ludności według wieku • praca z mapą tematyczną – przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika starości demograficznej • dyskusja dydaktyczna – przyczyny starzenia się polskiego społeczeństwa • analiza danych statystycznych – struktura ludności według płci • analiza wykresu i mapy tematycznej – zróżnicowanie współczynnika feminizacji w wybranych grupach wiekowych w całej Polsce i w poszczególnych województwach • ćwiczenia obliczeniowe – współczynnik feminizacji • analiza danych statystycznych – struktura ludności Polski według płci i wieku • dyskusja dydaktyczna – zmiany kształtu piramidy wieku i płci ludności Polski w wybranym przedziale czasowym • portfolio – wpływ współczesnych przemian demograficznych w Polsce na rozwój społeczno-gospodarczy kraju
--------------------	--	--	--	----------------------------	---

35.	Rozmieszczenie ludności w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • rozmieszczenie ludności w Polsce • wskaźnik gęstości zaludnienia • czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce • skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia prawidłowości w rozmieszczeniu ludności w Polsce • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia • wskazuje na mapie przedstawiającej gęstość zaludnienia w Polsce regiony silnie i słabo zaludnione • analizuje wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozmieszczenie ludności w Polsce na podstawie map tematycznych • wyjaśnia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce • omawia skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce 	PP XV.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z potencjałem ludnościowym Polski • dyskusja dydaktyczna – prawidłowości w rozmieszczeniu ludności w Polsce • ćwiczenia obliczeniowe – wskaźnik gęstości zaludnienia • analiza mapy gęstości zaludnienia – regiony silnie i słabo zaludnione w Polsce • analiza map tematycznych – wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozmieszczenie ludności w Polsce • dyskusja dydaktyczna – przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce • dyskusja dydaktyczna – skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce
-----	----------------------------------	--	---	---------	--

36. 37.	Migracje	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • zróżnicowanie przestrzenne salda migracji wewnętrznych w Polsce • przyczyny migracji zagranicznych • najnowsza fala migracji zagranicznych Polaków • główne motywy migracji Polaków na początku XXI w. • imigracja do Polski • sytuacja migracyjna w regionie, w którym mieszka uczeń • przyrost rzeczywisty ludności Polski • współczynnik przyrostu rzeczywistego • Polacy na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • przedstawia zróżnicowanie przestrzenne salda migracji wewnętrznych w Polsce na podstawie mapy • omawia przyczyny migracji zagranicznych w Polsce • podaje kierunki najnowszej fali migracji zagranicznych Polaków • przedstawia główne motywy migracji Polaków na początku XXI w. • podaje główne kierunki współczesnych migracji Polaków i wielkość ruchów migracyjnych • omawia wielkość migracji zagranicznych na pobyt stały w Polsce na podstawie wykresu • przedstawia sytuację migracyjną w swoim regionie na podstawie dostępnych źródeł informacji • analizuje przyrost rzeczywisty ludności Polski i jego składowe na podstawie wykresu • oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego • charakteryzuje rozmieszczenie Polonii na świecie 	PP XV.4	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z potencjałem ludnościowym Polski • dyskusja dydaktyczna – przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • analiza mapy tematycznej – zróżnicowanie przestrzenne salda migracji wewnętrznych w Polsce • dyskusja dydaktyczna – przyczyny migracji zagranicznych • dyskusja dydaktyczna i analiza danych statystycznych – główne kierunki współczesnych migracji Polaków i wielkość ruchów migracyjnych • praca z tekstem podręcznika – główne motywy migracji Polaków na początku XXI w. • analiza wykresu – wielkość migracji zagranicznych na pobyt stały w Polsce • praca ze źródłami informacji – sytuacja migracyjna w regionie, w którym mieszka uczeń • analiza wykresu – przyrost rzeczywisty ludności Polski i jego składowe • ćwiczenia obliczeniowe – współczynnik przyrostu rzeczywistego • praca z mapą – rozmieszczenie Polonii na świecie
------------	----------	---	---	---------	--

38.	Zróżnicowanie etnograficzne ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> • mniejszości narodowe w Polsce • mniejszości etniczne w Polsce • współczesna struktura narodowo-etniczna w Polsce • grupy etnograficzne w Polsce • przyczyny niewielkiego zróżnicowania narodowo-etnicznego ludności Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między mniejszością narodową a mniejszością etniczną • wymienia mniejszości narodowe w Polsce • charakteryzuje mniejszości etniczne w Polsce • przedstawia przestrzenne zróżnicowanie rozmieszczenia przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce • przedstawia współczesną strukturę narodowo-etniczną Polski na podstawie danych ze spisu powszechnego przeprowadzonego w 2011 r. • charakteryzuje przyczyny zróżnicowania etnograficznego ludności Polski • wymienia wybrane regiony etnograficzne w Polsce • charakteryzuje wybrane grupy etnograficzne w Polsce • podaje przyczyny niewielkiego zróżnicowania narodowo-etnicznego ludności Polski 	PR XV.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery związane ze zróżnicowaniem etnicznym i etnograficznym ludności Polski • analiza wykresu – mniejszości narodowe w Polsce • praca z tekstem podręcznika – mniejszości etniczne w Polsce • dyskusja dydaktyczna – przestrzenne zróżnicowanie mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce • analiza danych statystycznych – współczesna struktura narodowo-etniczna Polski • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zróżnicowania etnograficznego ludności Polski • burza mózgów – regiony etnograficzne w Polsce • praca z tekstem podręcznika – wybrane grupy etnograficzne w Polsce • dyskusja dydaktyczna – przyczyny niewielkiego zróżnicowania narodowo-etnicznego ludności Polski
-----	---	--	---	---------	---

39. 40.	Rynek pracy w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • ekonomiczne grupy wieku • aktywność ekonomiczna ludności • mierniki poziomu aktywności zawodowej ludności Polski • współczynnik aktywności zawodowej • wskaźnik zatrudnienia • zatrudnienie w sektorach gospodarki • formy zatrudnienia w Polsce • struktura zatrudnienia w Polsce • podaż pracy i popyt na pracę • wynagrodzenia • bezrobocie w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia ekonomiczne grupy wiekowe ludności • analizuje strukturę ludności Polski według aktywności ekonomicznej na podstawie danych statystycznych • wymienia mierniki poziomu aktywności zawodowej ludności Polski • wyjaśnia pojęcie współczynnika aktywności zawodowej • porównuje wartości współczynnika aktywności zawodowej, wskaźnika zatrudnienia i stopy bezrobocia w Polsce z wartościami tych wskaźników w wybranych krajach UE • charakteryzuje zatrudnienie w głównych sektorach gospodarki • omawia formy zatrudnienia w Polsce • analizuje zmiany struktury zatrudnienia w Polsce na podstawie danych statystycznych • wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze zatrudnienia w Polsce • analizuje zróżnicowanie struktury zatrudnienia w Polsce na podstawie mapy • omawia czynniki kształtujące podaż pracy i popyt na pracę • przedstawia rozkład wysokości wynagrodzeń brutto w Polsce na podstawie wykresu i mapy tematycznej • podaje przykłady przyczyn i skutków bezrobocia w Polsce • analizuje zróżnicowanie stopy bezrobocia w Polsce na podstawie mapy 	PP XV.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z sytuacją demograficzną i gospodarczą w Polsce • burza mózgów – ekonomiczne grupy wiekowe ludności • analiza danych statystycznych – struktura ludności Polski według aktywności ekonomicznej • praca z tekstem podręcznika – mierniki poziomu aktywności zawodowej ludności Polski • praca ze słownikiem geograficznym – współczynnik aktywności zawodowej • analiza porównawcza – współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia i stopa bezrobocia w Polsce a wartości tych wskaźników w wybranych krajach UE • praca z tekstem podręcznika – zatrudnienie w głównych sektorach gospodarki • burza mózgów – formy zatrudnienia w Polsce • analiza danych statystycznych – zmiany struktury zatrudnienia w Polsce • analiza mapy – zróżnicowanie przestrzenne struktury zatrudnienia w Polsce • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmian w strukturze zatrudnienia ludności Polski • burza mózgów – czynniki kształtujące podaż pracy i popyt na pracę • analiza wykresu i mapy tematycznej – rozkład wysokości wynagrodzeń brutto w Polsce • portfolio – przyczyny i skutki bezrobocia w Polsce • analiza mapy tematycznej – stopa bezrobocia w Polsce
------------	----------------------	---	---	---------	---

41.	Zróżnicowanie poziomu życia ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> • poziom życia ludności • porównywanie poziomu życia ludności • regionalne zróżnicowanie poziomu życia w Polsce • subiektywny wskaźnik poziomu zadowolenia z życia (jakość życia) • ubóstwo • regionalne zróżnicowanie pomocy społecznej • partycypacja społeczna a jakość życia 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wskaźniki dotyczące oceny poziomu życia ludności • porównuje poziom życia ludności w Polsce z poziomem życia w innych krajach na podstawie dostępnych źródeł informacji • omawia regionalne zróżnicowanie poziomu życia w Polsce na podstawie map tematycznych • porównuje subiektywny wskaźnik poziomu zadowolenia z życia w miastach i na wsi na podstawie danych statystycznych • wyjaśnia przyczyny ubóstwa w Polsce • wymienia wskaźniki ubóstwa w Polsce • opisuje działania władz państwa mające na celu przeciwdziałanie ubóstwu lub ograniczanie jego rozmiarów • ocenia regionalne zróżnicowanie pomocy społecznej w Polsce na podstawie mapy • wyjaśnia wpływ partycypacji społecznej na jakość życia 	<p>PR XV.2 PR XV.7 PR XV.9 PR XV.10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z potencjałem ludnościowym Polski • burza mózgów – wskaźniki dotyczące oceny poziomu życia ludności • praca ze źródłami informacji – porównanie poziomu życia ludności w Polsce z poziomem życia ludności w innych krajach • analiza map tematycznych – regionalne zróżnicowanie poziomu życia w Polsce • analiza danych statystycznych – porównanie wskaźnika poziomu zadowolenia z życia w miastach i na wsi • dyskusja dydaktyczna – przyczyny ubóstwa w Polsce • praca z tekstem podręcznika – wskaźniki ubóstwa w Polsce • analiza danych statystycznych i map – regionalne zróżnicowanie ubóstwa w Polsce • praca z tekstem podręcznika – działania władz państwa mające na celu przeciwdziałanie ubóstwu lub ograniczanie jego rozmiarów • analiza mapy tematycznej – regionalne zróżnicowanie pomocy społecznej w Polsce • burza mózgów – wpływ partycypacji społecznej na jakość życia
-----	---	--	---	---	--

42. 43.	Preferencje wyborcze Polaków	<ul style="list-style-type: none"> • demokratyczne wybory w Polsce • referenda ogólnokrajowe i lokalne • frekwencja wyborcza w Polsce • przestrzenne zróżnicowanie frekwencji wyborczej w Polsce • główne opcje polityczne • preferencje wyborcze Polaków • preferencje w wyborach lokalnych • przestrzenne zróżnicowanie wyników wyborów parlamentarnych w 2019 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia organy władzy publicznej wybierane w demokratycznych wyborach w Polsce • wyjaśnia różnice między referendumi ogólnokrajowymi a referendumi lokalnymi • analizuje frekwencję wyborczą w Polsce na podstawie wykresu • omawia przestrzenne zróżnicowanie frekwencji wyborczej w Polsce na podstawie map • wymienia główne opcje polityczne w Polsce • wymienia przyczyny zróżnicowania przestrzennego preferencji wyborczych Polaków • przedstawia preferencje Polaków w wyborach lokalnych na podstawie wykresu • analizuje przestrzenne zróżnicowanie wyników wyborów parlamentarnych w 2019 r. • analizuje wyniki wyborów w swoim regionie na podstawie danych PKW • porównuje frekwencję i wyniki ostatnich wyborów do Sejmu RP w swoim regionie z wynikami w całej Polsce 	PR XV.8 PR XV.9	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery związane z wyborami w Polsce • burza mózgów – organy władzy publicznej wybierane w demokratycznych wyborach w Polsce • dyskusja dydaktyczna – różnice między referendumi ogólnokrajowymi a referendumi lokalnymi • analiza wykresu – frekwencja wyborcza w Polsce • analiza mapy tematycznej – przestrzenne zróżnicowanie frekwencji wyborczej w Polsce • burza mózgów – główne opcje polityczne w Polsce • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zróżnicowania przestrzennego preferencji wyborczych Polaków • analiza wykresu – preferencje Polaków w wyborach lokalnych • analiza mapy tematycznej – przestrzenne zróżnicowanie wyników wyborów parlamentarnych w 2019 r. • analiza danych PKW – wyniki wyborów w regionie, w którym mieszka uczeń • analiza porównawcza – frekwencja i wyniki ostatnich wyborów do Sejmu RP w regionie, w którym mieszka uczeń, a frekwencja i wyniki w całej Polsce
------------	------------------------------	---	--	--------------------	---

<p>44. 45.</p>	<p>Urbanizacja i miejska sieć osadnicza w Polsce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój miejskiej sieci osadniczej • uwarunkowania procesów urbanizacyjnych • przestrzenne zróżnicowanie procesów urbanizacyjnych • poziom urbanizacji i jego przestrzenne zróżnicowanie w Polsce • wielkość i rozmieszczenie miast w Polsce • funkcje polskich miast • zespoły miejskie – aglomeracje monocentryczne i aglomeracje policentryczne • fizjonomia polskich miast • <i>smart cities</i> – inteligentne miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rozwój miejskiej sieci osadniczej • wyjaśnia uwarunkowania współczesnych procesów urbanizacyjnych w Polsce • określa wpływ przemian społeczno-gospodarczych na przebieg urbanizacji w Polsce • przedstawia przestrzenne zróżnicowanie procesów urbanizacyjnych w Polsce na podstawie danych statystycznych • wyjaśnia, czym jest wskaźnik urbanizacji, i omawia jego zróżnicowanie w Polsce na podstawie danych statystycznych i mapy tematycznej • wymienia najludniejsze miasta Polski na podstawie danych statystycznych i wskazuje te miasta na mapie • omawia funkcje polskich miast i podaje ich przykłady • charakteryzuje zespoły miejskie i podaje przykłady aglomeracji • opisuje na przykładach układy urbanistyczne miast powstałych w różnych okresach historycznych • wyjaśnia, czym są inteligentne miasta, i podaje ich przykłady 	<p>PP XV.6 PR XV.4 PR XV.6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z osadnictwem w Polsce • burza mózgów – rozwój miejskiej sieci osadniczej • dyskusja dydaktyczna – uwarunkowania współczesnych procesów urbanizacyjnych w Polsce • praca z tekstem podręcznika – wpływ przemian społeczno-gospodarczych na przebieg urbanizacji w Polsce • analiza danych statystycznych – przestrzenne zróżnicowanie procesów urbanizacyjnych w Polsce • analiza danych statystycznych i mapy tematycznej – wskaźnik urbanizacji i jego zróżnicowanie w Polsce • analiza danych statystycznych i mapy tematycznej – najludniejsze miasta Polski • dyskusja dydaktyczna – funkcje polskich miast i ich przykłady • praca z tekstem podręcznika – zespoły miejskie i przykłady aglomeracji • praca z tekstem podręcznika – układy urbanistyczne miast powstałych w różnych okresach historycznych • praca ze słownikiem geograficznym – inteligentne miasta i ich przykłady
--------------------	--	---	---	--	---

46.	Życie w polskich miastach	<ul style="list-style-type: none"> • warunki i poziom życia w polskich miastach • <i>genius loci</i> miasta • gettoizacja przestrzeni miejskiej • skutki gettoizacji przestrzeni miejskiej • rewitalizacja podupadłych dzielnic miast • więzi mieszkańców z miastem • czynniki wpływające na zmianę miejsca zamieszkania 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje czynniki warunkujące poziom życia w polskich miastach • charakteryzuje <i>genius loci</i> miasta • podaje przyczyny gettoizacji przestrzeni miejskiej • omawia skutki gettoizacji przestrzeni miejskiej • przedstawia działania związane z rewitalizacją podupadłych dzielnic miast • podaje przyczyny zróżnicowania poczucia więzi z miastem • omawia czynniki sprzyjające zmianie miejsca zamieszkania i te, które ją utrudniają 	<p>PR XV.4 PR XV.5 PR XV.6 PR XV.9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z osadnictwem w Polsce • burza mózgów – czynniki warunkujące jakość życia w polskich miastach • praca z tekstem podręcznika – <i>genius loci</i> miasta • dyskusja dydaktyczna – przyczyny i skutki gettoizacji przestrzeni miejskiej • praca z tekstem podręcznika – działania związane z rewitalizacją podupadłych dzielnic miast • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zróżnicowania poczucia więzi z miastem • dyskusja dydaktyczna – czynniki sprzyjające zmianie miejsca zamieszkania i te, które ją utrudniają
-----	---------------------------	---	--	--	---

47.	Osadnictwo wiejskie w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • wiejska sieć osadnicza w Polsce i jej zróżnicowanie • typy wsi • demograficzne i społeczne przemiany na obszarach wiejskich • funkcjonalne i przestrzenne przemiany na obszarach wiejskich • strefa podmiejska • zalety i wady życia na wsi 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zróżnicowanie wiejskiej sieci osadniczej w Polsce na podstawie mapy • charakteryzuje wybrane typy genetyczne kształtów wsi w Polsce • określa przyczyny zmian w osadnictwie wiejskim w Polsce • przedstawia demograficzne i społeczne przemiany na obszarach wiejskich • opisuje funkcjonalne i przestrzenne przemiany na obszarach wiejskich • wymienia cechy strefy podmiejskiej • opisuje wady i zalety życia na wsi 	PR XV.4	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne, np. <i>Świat w liczbach</i> • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z osadnictwem w Polsce • analiza mapy tematycznej – zróżnicowanie wiejskiej sieci osadniczej w Polsce • praca z tekstem podręcznika – typy genetyczne kształtów wsi w Polsce • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmian w osadnictwie wiejskim w Polsce • dyskusja dydaktyczna – demograficzne i społeczne przemiany na obszarach wiejskich • dyskusja dydaktyczna – funkcjonalne i przestrzenne przemiany na obszarach wiejskich • burza mózgów – cechy strefy podmiejskiej • dyskusja dydaktyczna – negatywne skutki rozwoju strefy podmiejskiej • portfolio – wady i zalety życia na wsi
-----	------------------------------	--	---	---------	--

48.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Ludność i urbanizacja w Polsce</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
-----	---	--	--	--	--

V. Gospodarka Polski

49. 50.	Warunki rozwoju rolnictwa w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • rola rolnictwa w polskiej gospodarce • przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce • regionalne zróżnicowanie przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa • pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa • kierunki przemian strukturalnych w polskim rolnictwie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę rolnictwa w polskiej gospodarce • opisuje przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce • omawia regionalne zróżnicowanie przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa na podstawie mapy • omawia pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce na podstawie danych statystycznych • omawia regionalne zróżnicowanie pozaprzyrodniczych czynników rozwoju rolnictwa na podstawie mapy • wymienia obszary o najkorzystniejszych warunkach rozwoju rolnictwa w Polsce • analizuje wpływ warunków przyrodniczych i czynników pozaprzyrodniczych na możliwości przemian strukturalnych w polskim rolnictwie 	PP XV.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z rolnictwem • burza mózgów – rola rolnictwa w polskiej gospodarce • analiza map tematycznych – przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce • analiza mapy tematycznej – regionalne zróżnicowanie przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa w Polsce • analiza danych statystycznych i map – pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce • dyskusja dydaktyczna – obszary o najkorzystniejszych warunkach rozwoju rolnictwa w Polsce • praca z tekstem podręcznika – wpływ warunków przyrodniczych i czynników pozaprzyrodniczych na możliwości przemian strukturalnych w polskim rolnictwie
------------	------------------------------------	---	---	---------	---

51.	Rolnictwo ekologiczne w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • rolnictwo ekologiczne • cechy rolnictwa ekologicznego w Polsce • rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce • zróżnicowanie rozmieszczenia gospodarstw ekologicznych w Polsce • produkcja w gospodarstwach ekologicznych • cele certyfikacji żywności ekologicznej i nadzoru jej produkcji w Polsce • oznakowanie żywności ekologicznej • żywność ekologiczna • znaczenie rolnictwa ekologicznego w dobie zmian klimatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie rolnictwa ekologicznego • podaje cechy rolnictwa ekologicznego w Polsce • przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju rolnictwa ekologicznego • przedstawia rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce po przystąpieniu naszego kraju do UE • opisuje zmiany liczby gospodarstw ekologicznych w Polsce • omawia zróżnicowanie rozmieszczenia gospodarstw ekologicznych w Polsce • omawia strukturę ekologicznych użytków rolnych • wskazuje cele certyfikacji żywności ekologicznej i nadzoru jej produkcji w Polsce • przedstawia i rozpoznaje oznakowanie żywności ekologicznej • wymienia cechy żywności ekologicznej • omawia znaczenie rolnictwa ekologicznego w dobie zmian klimatu • uzasadnia potrzebę kontrolowania gospodarstw produkujących żywność ekologiczną 	PP XV.8 PP XV.9	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z rolnictwem • praca z tekstem podręcznika – rolnictwo ekologiczne • dyskusja dydaktyczna – cechy systemu rolnictwa ekologicznego w Polsce • dyskusja dydaktyczna – rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce po przystąpieniu do UE • praca z tekstem podręcznika i danymi statystycznymi – zmiany liczby gospodarstw ekologicznych w Polsce • praca z mapą tematyczną – przestrzenne rozmieszczenie gospodarstw ekologicznych w Polsce • dyskusja dydaktyczna – struktura ekologicznych użytków rolnych • praca z tekstem podręcznika – cele certyfikacji żywności ekologicznej i nadzoru jej produkcji w Polsce • praca z tekstem podręcznika – oznakowanie żywności ekologicznej • mapa mentalna – cechy żywności ekologicznej • dyskusja dydaktyczna – znaczenie rolnictwa ekologicznego w dobie zmian klimatu
-----	--------------------------------	--	--	--------------------	---

52. 53.	Przemiany przemysłu w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • przemysł w Polsce do II wojny światowej • socjalistyczna industrializacja • przyczyny i charakter przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • skutki przemian strukturalnych w polskim przemyśle • miejsce Polski w światowej produkcji przemysłowej • perspektywy rozwoju przemysłu w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rozwój i strukturę polskiego przemysłu do II wojny światowej • opisuje cechy socjalistycznej gospodarki • podaje przyczyny przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • przedstawia charakter przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • wyjaśnia skutki przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • określa miejsce Polski w światowej produkcji przemysłowej na podstawie danych statystycznych • przedstawia perspektywy rozwoju przemysłu w Polsce • ocenia wpływ przystąpienia Polski do UE na rozwój przemysłu w kraju 	PP XV.10	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z polskim przemysłem • praca z tekstem podręcznika – rozwój i struktura polskiego przemysłu do II wojny światowej • dyskusja dydaktyczna – cechy socjalistycznej gospodarki • dyskusja dydaktyczna – przyczyny przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • praca z tekstem podręcznika – charakter przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • burza mózgów – skutki przemian strukturalnych w przemyśle Polski po 1989 r. • analiza danych statystycznych – miejsce Polski w światowej produkcji przemysłowej • analiza SWOT – perspektywy rozwoju przemysłu w Polsce
------------	------------------------------	---	--	----------	---

54.	Przemysł zaawansowanych technologii w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój przemysłu high-tech w Polsce • czynniki lokalizacji przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce • rozmieszczenie przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce • działy przemysłu high-tech • działalność badawczo-rozwojowa w Polsce • perspektywy rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje czynniki decydujące o lokalizacji przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce • przedstawia uwarunkowania rozwoju przemysłu high-tech w Polsce • przedstawia rozmieszczenie ośrodków przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce • wymienia najważniejsze działy przemysłu high-tech w Polsce • omawia znaczenie działalności badawczo-rozwojowej w rozwoju przemysłu high-tech • porównuje wydatki na działalność badawczo-rozwojową w Polsce z innymi krajami UE • przedstawia hipotezy dotyczące perspektyw rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce na podstawie źródeł informacji • omawia działalność parku naukowo-technologicznego na przykładzie Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego Gdynia 	PP XV.11	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z gospodarką • burza mózgów – uwarunkowania rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce • praca z tekstem podręcznika – czynniki decydujące o lokalizacji przemysłu high-tech w Polsce • dyskusja dydaktyczna – cechy przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce • analiza mapy tematycznej – rozmieszczenie ośrodków przemysłu high-tech w Polsce • burza mózgów – najważniejsze działy przemysłu high-tech w Polsce • dyskusja dydaktyczna – znaczenie działalności badawczo-rozwojowej w rozwoju przemysłu high-tech • analiza różnych źródeł informacji – hipotezy dotyczące perspektyw rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce
-----	--	---	---	----------	---

55. 56.	Transport w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany w polskim transporcie w XX i XXI w. • przyczyny zmian w polskim transporcie • transport samochodowy • transport kolejowy • transport kolejowy i samochodowy w Polsce oraz w Unii Europejskiej • transport wodny śródlądowy • transport lotniczy • transport przesyłowy • główne węzły i terminale transportowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje transportu funkcjonujące w Polsce • omawia zmiany zachodzące w polskim transporcie w XX i XXI w. • podaje przyczyny zmian w polskim transporcie w ostatnich trzech dekadach • opisuje rozwój transportu samochodowego w Polsce • opisuje zróżnicowanie gęstości dróg kołowych według województw oraz przebieg autostrad i dróg ekspresowych • omawia zróżnicowanie sieci kolejowej w Polsce • podaje przyczyny nierównomiernej gęstości sieci kolejowej na podstawie mapy • ocenia poziom rozwoju transportu kolejowego w Polsce • przedstawia lokalizację sieci tramwajowych oraz systemu metra w Polsce • porównuje poziom rozwoju transportu kolejowego i transportu samochodowego w Polsce z poziomem rozwoju transportu kolejowego i transportu samochodowego w Unii Europejskiej • omawia czynniki wpływające na rozwój transportu śródlądowego w Polsce • przedstawia perspektywy rozwoju żeglugi śródlądowej w Polsce • wymienia główne polskie porty lotnicze • charakteryzuje transport lotniczy w Polsce • omawia transport przesyłowy w Polsce • wymienia i wskazuje na mapie główne węzły i terminale transportowe w Polsce 	PP XIV.7 PP XV.12	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z transportem • praca z tekstem podręcznika – zmiany zachodzące w polskim transporcie w XX i XXI w. • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmian w polskim transporcie w ostatnich trzech dekadach • dyskusja dydaktyczna – rozwój transportu samochodowego w Polsce • praca z mapą tematyczną – zróżnicowanie gęstości dróg kołowych według województw • dyskusja dydaktyczna – sieć kolejowa w Polsce • dyskusja dydaktyczna – poziom rozwoju transportu kolejowego w Polsce • praca z mapą tematyczną – lokalizacja sieci tramwajowych oraz systemu metra w Polsce • analiza danych statystycznych – porównanie poziomu rozwoju transportu kolejowego i transportu samochodowego w Polsce z poziomem rozwoju transportu kolejowego i transportu samochodowego w Unii Europejskiej • praca z tekstem podręcznika – czynniki wpływające na rozwój transportu śródlądowego • dyskusja dydaktyczna – perspektywy rozwoju żeglugi śródlądowej w Polsce • praca z tekstem podręcznika – charakterystyka transportu lotniczego w Polsce • praca z tekstem podręcznika – charakterystyka transportu przesyłowego w Polsce • dyskusja dydaktyczna – główne węzły i terminale transportowe w Polsce i ich znaczenie dla gospodarki kraju
------------	-----------------------	--	--	----------------------	--

57.	Gospodarka morską Polski	<ul style="list-style-type: none"> • polska flota handlowa • polskie porty handlowe i pasażerskie • rozwój żeglugi promowej na Bałtyku • przemysł stoczniowy w Polsce • polskie rybołówstwo morskie • polskie porty rybackie • możliwości rozwoju gospodarki morskiej Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje działalności gospodarczej zaliczane do gospodarki morskiej • omawia stan polskiej floty handlowej na podstawie danych statystycznych • przedstawia obroty ładunkowe w polskich portach morskich na podstawie danych statystycznych • wskazuje na mapie główne porty handlowe i pasażerskie na polskim wybrzeżu • wymienia grupy ładunkowe, w których przeładunku specjalizują się poszczególne porty morskie • ocenia szanse i zagrożenia rozwoju polskiej żeglugi promowej na Bałtyku • przedstawia przemiany zachodzące w polskim przemyśle stoczniowym • ocenia możliwości rozwoju przemysłu stoczniowego w Polsce • przedstawia stan i perspektywy rozwoju polskiego rybołówstwa • wskazuje na mapie główne porty rybackie na polskim wybrzeżu • dyskutuje na temat możliwości rozwoju gospodarki morskiej Polski na podstawie materiałów źródłowych 	PP XV.12 PP XVI.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z gospodarką morską • analiza danych statystycznych – stan polskiej floty handlowej • analiza danych statystycznych – udział polskich portów handlowych w obrotach ładunkowych • praca z mapą ogólnogeograficzną – główne porty handlowe na polskim wybrzeżu • analiza SWOT – szanse i zagrożenia rozwoju polskiej żeglugi promowej na Bałtyku • dyskusja dydaktyczna – przemiany w przemyśle stoczniowym w Polsce • dyskusja dydaktyczna – możliwości rozwoju przemysłu stoczniowego w Polsce • poster – stan i perspektywy rozwoju polskiego rybołówstwa • dyskusja dydaktyczna i praca z materiałami źródłowymi – możliwości rozwoju gospodarki morskiej Polski
-----	--------------------------	---	---	----------------------	--

58.	Walory turystyczne Polski	<ul style="list-style-type: none"> • walory przyrodnicze i walory kulturowe jako czynniki sprzyjające rozwojowi turystyki w Polsce • główne obszary turystyczne Polski • infrastruktura turystyczna w Polsce • polskie obiekty na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> • obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe Polski znajdujące się w wybranym regionie lub na wybranym szlaku turystycznym • projekt trasy wycieczki turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i ocenia walory przyrodnicze oraz walory kulturowe sprzyjające rozwojowi turystyki w Polsce • wymienia główne obszary turystyczne Polski • analizuje stan infrastruktury turystycznej w Polsce • przedstawia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> • prezentuje wartości obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe Polski na przykładzie wybranego regionu lub szlaku turystycznego • projektuje trasę wycieczki uwzględniając atrakcje turystyczne w wybranej miejscowości lub w wybranym regionie z wykorzystaniem mapy i odbiornika GPS 	PP XV.13 PP XV.14	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z turystyką • mapa mentalna – walory przyrodnicze i walory kulturowe sprzyjające rozwojowi turystyki w Polsce • dyskusja dydaktyczna – główne obszary turystyczne Polski • analiza mapy tematycznej – polskie obiekty na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> • praca z materiałami źródłowymi – obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe Polski znajdujące się w wybranym regionie lub na wybranym szlaku turystycznym • praca z materiałami źródłowymi, mapą i odbiornikiem GPS – propozycja trasy wycieczki turystycznej uwzględniającej atrakcje turystyczne w wybranej miejscowości lub w wybranym regionie
59.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Gospodarka Polski</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				

VI. Stan środowiska i jego ochrona w Polsce

60. 61.	Stan środowiska w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • stan środowiska przyrodniczego w Polsce • zanieczyszczenie powietrza w Polsce • przyczyny zanieczyszczenia powietrza • zanieczyszczenie wód w Polsce • degradacja gleb • produkcja odpadów • monitorowanie stanu środowiska przyrodniczego w Polsce • stan środowiska w regionie, w którym mieszka uczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia stan środowiska przyrodniczego w Polsce i jego zmiany w XX i XXI w. • podaje przyczyny zmniejszania się emisji zanieczyszczeń powietrza w Polsce • wymienia rodzaje i przyczyny zanieczyszczeń powietrza • podaje przyczyny zanieczyszczeń wód • wskazuje różnice w składzie ścieków przemysłowych i ścieków komunalnych • wymienia przyczyny degradacji gleb • wymienia rodzaje odpadów stanowiących zagrożenie dla środowiska • analizuje produkcję odpadów przemysłowych i komunalnych w Polsce • prezentuje zadania instytucji powołanych do oceny stanu środowiska • zdobywa informacje dotyczące szkód w środowisku i zanieczyszczeń powierzchni ziemi w swoim regionie • dokonuje analizy stanu środowiska w Polsce i w swoim regionie oraz przedstawia wnioski z tej analizy na podstawie danych statystycznych i aplikacji GIS 	PP XIV.10 PP XIV.11	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z ochroną środowiska • analiza danych statystycznych – stan środowiska przyrodniczego w Polsce i jego zmiany w XX i XXI w. • burza mózgów – źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w Polsce • analiza wykresu – wielkość emisji ważniejszych zanieczyszczeń powietrza w Polsce • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zanieczyszczeń wód • analiza mapy tematycznej – produkcja odpadów przemysłowych i komunalnych w Polsce według województw • dyskusja dydaktyczna – przyczyny degradacji gleb • dyskusja dydaktyczna – zadania instytucji powołanych do oceny stanu środowiska • analiza różnych źródeł informacji – szkody w środowisku i zanieczyszczenia powierzchni ziemi w regionie, w którym mieszka uczeń
------------	--------------------------	---	--	------------------------	---

62. 63.	Ochrona środowiska przyrodniczego w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • motywy ochrony przyrody w Polsce • działania na rzecz ochrony przyrody podejmowane w Polsce • formy ochrony przyrody w Polsce • parki narodowe w Polsce • obszary chronione oraz indywidualne formy ochrony przyrody • gatunki chronione w Polsce • restytucja gatunków • międzynarodowe formy ochrony przyrody • działania na rzecz ochrony środowiska, które mogą być podejmowane przez każdego człowieka • formy ochrony przyrody w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego należy chronić środowisko przyrodnicze • prezentuje przykłady działań na rzecz ochrony przyrody podejmowane w Polsce • przedstawia formy ochrony przyrody w Polsce oraz ich rozmieszczenie • wymienia parki narodowe w Polsce i opisuje ich walory środowiskowe • opisuje rodzaje obszarów chronionych oraz indywidualne formy ochrony przyrody w Polsce • wymienia przykłady gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową • wyjaśnia, na czym polegają restytucja gatunków i reintrodukcja • przedstawia międzynarodowe formy ochrony przyrody • podaje przykłady działań na rzecz ochrony środowiska, które mogą być podejmowane przez każdego człowieka • znajduje w internecie informacje dotyczące form ochrony przyrody w Polsce 	PP XIV.11	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapy tematyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, postery, fotografie związane z ochroną środowiska • dyskusja dydaktyczna – potrzeba ochrony środowiska przyrodniczego w Polsce • burza mózgów – przykłady działań na rzecz ochrony środowiska w Polsce • praca z mapą tematyczną – formy ochrony przyrody w Polsce • praca z tekstem podręcznika – parki narodowe w Polsce i ich walory środowiskowe • dyskusja dydaktyczna – obszary chronione • dyskusja dydaktyczna – indywidualne formy ochrony przyrody • praca z tekstem podręcznika – przykłady gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową • praca z tekstem podręcznika – restytucja gatunków • dyskusja dydaktyczna – przykłady działań podejmowanych w ramach międzynarodowych formy ochrony przyrody • analiza informacji zamieszczonych w internecie – walory wybranego obszaru chronionego lub obiektu objętego ochroną indywidualną
64.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Stan środowiska i jego ochrona w Polsce</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
VII. Badania i obserwacje terenowe					

<p>65. 66. 67.</p>	<p>Wpływ przedsiębiorstwa na najbliższe otoczenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego lub usługowego na środowisko przyrodnicze, rynek pracy, jakość życia ludności i rozwój gospodarczy najbliższego otoczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje się do prowadzenia badań terenowych, wybiera zakład usługowy lub przedsiębiorstwo będące przedmiotem badań • zbiera informacje o przedsiębiorstwie lub zakładzie usługowym • przygotowuje kwestionariusz wywiadu • przeprowadza wywiad z przedstawicielem przedsiębiorstwa na temat wpływu przedsiębiorstwa na otoczenie • zbiera informacje do analizy wpływu przedsiębiorstwa na środowisko geograficzne • analizuje zebrane informacje • przedstawia wyniki analiz i ocenia wpływ badanego przedsiębiorstwa na rozwój gospodarczy najbliższego otoczenia 	<p>PR XVI.1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa topograficzna najbliższej okolicy lub plan miasta • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne dotyczące regionu, w którym mieszka uczeń • karty pracy, kwestionariusze wywiadu • dokumentacja obserwacji • artykuły i strony internetowe dotyczące poruszanej problematyki • zajęcia terenowe w najbliższym otoczeniu z wykorzystaniem danych pozyskanych z internetu oraz opracowanego kwestionariusza wywiadu • selekcjonowanie pozyskanych informacji i ich dokumentowanie (robienie zdjęć, sporządzanie notatek) • przedstawienie wyników analiz w formie prezentacji lub posteru
----------------------------	---	--	--	-----------------	--

68. 69. 70.	Ocena dostępności i jakości usług w najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> dostępność i jakość wybranych usług (np. edukacyjnych, zdrowotnych, rekreacyjnych, handlowych) w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje się do prowadzenia badań terenowych, wybiera rodzaj usług, które będą oceniane pod kątem dostępności i jakości dokonuje wyboru obszaru badań zbiera informacje do analizy dostępności usług – wykorzystuje źródła internetowe, dane statystyczne, mapy oraz dane uzyskane podczas obserwacji w terenie przygotowuje kwestionariusz ankiety opracowuje wyniki ankiety przedstawia wyniki i wnioski z badań, dokonuje całościowej analizy zebranych informacji 	PR XVI.2	<ul style="list-style-type: none"> komputer z dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) mapa topograficzna najbliższej okolicy lub plan miasta roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne dotyczące regionu, w którym mieszka uczeń karty pracy, kwestionariusze ankiety dokumentacja obserwacji artykuły i strony internetowe dotyczące poruszanej problematyki zajęcia terenowe z wykorzystaniem różnych źródeł informacji – aplikacji Mapy Google, Google Earth, danych statystycznych GUS, danych z urzędu miasta lub urzędu gminy, planu miasta, mapy topograficznej przygotowanie kwestionariusza ankiety, zebranie informacji i ich analiza przedstawienie wyników i wniosków z badań w formie pracy pisemnej
71. 72.	Czynniki kształtujące poziom bezrobocia na lokalnym rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> czynniki kształtujące bezrobocie na lokalnym rynku pracy w miejscowości lub gminie, w której mieszka uczeń, i porównanie jego poziomu z poziomem bezrobocia w całej Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje wyboru obszaru badań zbiera dane statystyczne dotyczące bezrobocia na lokalnym rynku pracy z wykorzystaniem internetu (publikacje GUS i powiatowego urzędu pracy) oraz porównuje je z danymi statystycznymi dla województwa i całego kraju zbiera informacje dotyczące sytuacji na lokalnym rynku pracy podczas badań terenowych analizuje zebrane informacje przedstawia wyniki i wnioski z badań, identyfikuje czynniki kształtujące poziom bezrobocia w swoim regionie 	PR XVI.3	<ul style="list-style-type: none"> komputer z dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne dotyczące regionu, w którym mieszka uczeń karty pracy, kwestionariusze wywiadu artykuły i strony internetowe dotyczące poruszanej problematyki analiza danych statystycznych dotyczących bezrobocia na lokalnym rynku pracy badania terenowe – przeprowadzenie wywiadu z pracownikiem powiatowego urzędu pracy lub urzędu gminy analiza zebranych informacji i przedstawienie wyników badań z wykorzystaniem wykresów i tabel

73. 74.	Główne funkcje terenu wokół szkoły i ocena jego zagospodarowania	<ul style="list-style-type: none"> funkcje i ocena zagospodarowania terenu wokół szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje obserwacji terenu wokół szkoły i rozpoznaje elementy krajobrazu, sporządza dokumentację fotograficzną oraz notatki dokonyuje analizy zagospodarowania terenu wokół szkoły i wyróżnia jego główne funkcje sporządza plan zagospodarowania przestrzennego terenu wokół szkoły wraz z wyróżnionymi wcześniej funkcjami przedstawia wnioski z badań 	PR XVI.4	<ul style="list-style-type: none"> komputer z dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) mapa topograficzna terenu wokół szkoły lub plan miasta roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne dotyczące regionu, w którym mieszka uczeń karty pracy obserwacje terenowe z wykorzystaniem mapy topograficznej terenu wokół szkoły lub planu miasta sporządzenie uproszczonego planu z wykorzystaniem dokumentacji fotograficznej, notatki lub aplikacji, np. Mapy Google czy Google Earth analiza zagospodarowania terenu wokół szkoły i wyróżnienie jego funkcji na podstawie planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości dostępnego na stronie urzędu miasta lub urzędu gminy graficzne przygotowanie planu zagospodarowania przestrzennego terenu wokół szkoły zebranie informacji dotyczących oceny zagospodarowania terenu wokół szkoły dzięki przeprowadzeniu wywiadów lub ankiet z kolegami lub mieszkańcami prezentacja wniosków z badania
------------	--	--	--	----------	--

75. 76.	Struktura użytkowania gruntów w moim regionie	<ul style="list-style-type: none"> • struktura użytkowania gruntów rolnych na terenach wiejskich lub gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na terenach miejskich w regionie, w którym mieszka uczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje wyboru przedmiotu badań • zbiera informacje do analizy struktury użytkowania gruntów rolnych lub gruntów zabudowanych i zurbanizowanych • opisuje i analizuje strukturę użytkowania gruntów rolnych lub gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na przykład na podstawie danych statystycznych z BDL • analizuje oraz wyjaśnia strukturę użytkowania gruntów rolnych lub gruntów zabudowanych i zurbanizowanych • prezentuje zebrane dane i przedstawia wnioski 	PR XVI.5	<ul style="list-style-type: none"> • komputer z dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne dotyczące regionu, w którym mieszka uczeń • karty pracy • artykuły i strony internetowe dotyczące poruszanej problematyki • analiza użytkowania gruntów rolnych lub gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na podstawie źródeł informacji – Banku Danych Lokalnych, danych z wydziałów geodezji i kartografii w urzędach powiatowych lub miejskich, aplikacji internetowych, takich jak Geoportal, Mapy Google, Google Earth, oraz zdjęć lotniczych i obserwacji w terenie • opracowanie danych statystycznych pod kątem analizy struktury użytkowania gruntów rolnych lub gruntów zabudowanych i zurbanizowanych oraz jej wyjaśnienie na podstawie mapy glebowo-rolniczej • prezentacja zebranych danych
------------	---	---	---	----------	---

77. 78. 79.	Zmiany układu przestrzennego i wyglądu zabudowy w mojej miejscowości	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany układu przestrzennego i wyglądu zabudowy wybranego terenu w miejscowości, w której mieszka uczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje wyboru obszaru badań i określa przedmiot badań • zbiera informacje do analizy z różnych źródeł informacji dostępnych w internecie • dokonuje analizy układu przestrzennego i zabudowy wybranego obszaru • formułuje wnioski i prezentuje wyniki analiz 	PR XVI.6	<ul style="list-style-type: none"> • komputer z dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne dotyczące regionu, w którym mieszka uczeń • karty pracy • dokumentacja obserwacji • artykuły i strony internetowe dotyczące poruszanej problematyki • zbieranie informacji w celu wyjaśnienia zmian w układzie przestrzennym i wyglądzie zabudowy na wybranym obszarze z wykorzystaniem aplikacji Google Maps, Google Earth, Google Pro, serwisu Narodowego Instytutu Dziedzictwa i repozytorium cyfrowego Biblioteki Narodowej • przygotowanie analizy układu przestrzennego i zabudowy wybranego obszaru na podstawie zdjęć z różnych okresów i planów archiwalnych • prezentacja wyników analiz przeprowadzonych na podstawie obserwacji terenowych oraz współczesnych i archiwalnych zdjęć w tabeli porównawczej
80. 81. 82.	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	<ul style="list-style-type: none"> • cele rewitalizacji zdegradowanych obszarów zurbanizowanych i przemysłowych na wybranym przykładzie • działania rewitalizacyjne w miejscowości, w której mieszka uczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cele rewitalizacji obszarów • zbiera informacje na temat pomyślnie przeprowadzonej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, np. zurbanizowanych lub przemysłowych • dokonuje wyboru obszaru wymagającego rewitalizacji • identyfikuje problemy występujące na wybranym obszarze • przedstawia propozycje działań rewitalizacyjnych na wybranym obszarze 	PR XVI.7	<ul style="list-style-type: none"> • komputer z dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa topograficzna terenu wokół szkoły lub plan miasta • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne dotyczące regionu, w którym mieszka uczeń • karty pracy • dokumentacja obserwacji • artykuły i strony internetowe dotyczące poruszanej problematyki • wyszukiwanie informacji związanych z rewitalizacją zdegradowanych obszarów zurbanizowanych lub przemysłowych w wybranej miejscowości regionu, w którym mieszka uczeń, na stronach internetowych urzędu miasta lub urzędu gminy • zidentyfikowanie problemów występujących na wybranym obszarze dzięki obserwacjom bezpośrednim i wywiadam z mieszkańcami • przedstawianie działań rewitalizacyjnych w miejscowości, w której mieszka uczeń, i ich prezentacja w formie posteru lub folderu

83. 84.	Moja miejscowość – analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> • analiza mocnych i słabych stron miejscowości lub dzielnicy dużego miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje wyboru obszaru badań • określa zakres analizy SWOT • zbiera informacje do analizy • przedstawia wyniki analizy SWOT dla wybranej miejscowości 	PR XVI.8	<ul style="list-style-type: none"> • komputer z dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa topograficzna terenu wokół szkoły lub plan miasta • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne dotyczące regionu, w którym mieszka uczeń • artykuły i strony internetowe dotyczące poruszanej problematyki • określenie obszaru i przedmiotu badań z wykorzystaniem analizy SWOT • uzyskanie informacji do analizy ze stron urzędów gminy lub miasta, z serwisu BDL oraz dzięki obserwacjom w terenie, ankietom i wywiadam ze społecznością lokalną • przedstawienie wyników analizy SWOT dla wybranej miejscowości
------------	---------------------------------	--	---	----------	---